

ROCK'N'ROLL-ROMANCEN ELLER TYVE ÅRS PIKTRÅD

Forfatteren Dan Turèll analyserer i dagens Synspunkt den skiftende kønspolitiske attitude i tyve års rockmusik

SOM AL underholdningsmusik er rock-musik først og fremmest underlivsmusik: kærlighedsmusik, erotisk musik. Og i højere grad end måske nogen anden underholdningsgren er rock'n'roll domineret af mændene.

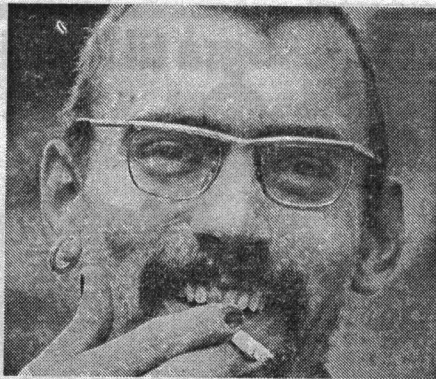
Selvfolgelig er der mange store kvinder i rock og beat: Grace Slick, Yoko Ono, Nico, Janis Joplin, Carole King, Joni Mitchell, Suzi Quatro, nyopdukkede Patti Smith, for blot (lige så formåls- og meningsløst) at nævne nogle stykker. Men det er som sagt — endnu — mændene der dominerer, er det store flertal på rock-scenen.

Og følgelig, da rock er kærlighedens musik og hovedsagelig mandens musik, er Den Typiske Rock-sang da også sungen om mandens kærlighed/had til kvinden, hans forhold til pigen: Ham om Hende, for at sætte det på formel — hvad enten det så, for at tage et par af standard-varianterne, er hende han elsker brændende på ny hver morgen, hende han er ved at rejse fra, hende han er ved at rejse til, hende han ikke rigtig ved med, eller hende der slet og ret gir fanden i ham.

Som alt andet, i rockmusikken som alle andre steder, skifter også kærlighedsangens karakter med hver generation. Og nu da vi efterhånden har tre generationer i rock'n'roll, kunne det være interessant at se på, hvordan den erotiske henvendelse har skiftet karakter — og hvordan dette skift i rockmusikens og rockmusikerens forhold til kærligheden forholder sig til det der er sket i det samfund, der har født rockmusikken.

DEN FØRSTE ROCK-GENERATION 50ernes, vil jeg — for at bruge en let og naturligvis overfladisk formel — kalde De Vitale. For dem — og 'dem' er f. eks. Little Richard, Chuck Berry, Jerry Lee Lewis og delvis Elvis Presley — er kærligheden så let, så naturlig. Der er ikke mange ben i den affære. Du er ikke andet end en hund, hedder en af sangene fra den tid, underforstået: Du skal bare gøre som dine naturlige drifter og lyster byder dig. Du ved hvad jeg er ude på, sang Jerry Lee. Jeg elsker det du gør ved mig, sang Little Richard. Og Chuck Berry sang om sin dingeling-ding og sagde at han kunne lide hendes og hun sikkert ville kunne lide hans. Ingen vaklen, ren snak ud af posen.

Måske kunne man sige, De Vitale bød sig til. Kom op og se på mig, sang Jerry Lee. Og Bo Diddley fortalte i timevis om Sig Selv, om Store Slemme Bo, og Little Richard forklarede han var

Dan Turèll tager temperaturen på tre årtiers rockstil, som har noget at gøre med at elske

Konge, og som de dengang fremhævede sig selv musikalsk og menneskeligt gjorde de det også erotisk. Baby, sagde de — Kom nærmere, vi to kan finde ud af det. Prøv mig — jeg er ikke så dårlig.

DEN ANDEN ROCK-GENERATION, ungdomsoprørets, ville jeg så måske kalde De Dramatiske. Ah, i de år var det tilsyneladende så svært, så umuligt at finde ud af det — og det var så Højt, så uendeligt og næsten unaturligt og ofte ulideligt Stort og kønt og Smukt, når det alligevel lykkedes, altid til trods for intet mindre end hele verden.

Naturligvis er det svært at elske i en verden af had, men i disse år var det hver gang Alt eller Intet i erotisk rock. Alt hvad du trænger til er kærlighed, sang Beatles. Du har bare brug for nogen at elske, sang Jefferson Airplane. Men alt for ofte blev dette decideret vilde elskeri til fadende billeder af bedrøvede damer fra lavlandet, som hos Dylan, eller dagens pige blev til aviserne fra i forgårs, som hos Rolling Stone, og skulle bare blive i baggården, for nu var det definitivt All Over Now, Baby Blue, som hos Dylan. Det var kort sagt altid på et meget Højt Plan, hvor det i 50erne altid havde været på et om ikke lavt så dog enkelt plan. Fra Henry Miller til Strindberg, for at sige det lidt litteraturligt.

TREDJE OMBÆRING, 70ernes, ville jeg så kalde De Dæmoniske: folk som Lou Reed, John Cale, David Bowie. Hvor De Vitale sagde: Det er let nok, hvor De Dramatiske sagde: Det er svært men smukt, der siger De Dæmoniske, direkte som indirekte: Det er umuligt, eller måske snarere: Det er passe. John Cale: Jeg er ikke typen der elsker. Lou Reed: Heroinen er min hun. David Bowie: Skal vi spille kærlighedsdramaet? Gider vi?

Indstillingen er nu: Jo, det kunne være fint — men vi vil i hvert fald ikke gøre noget specielt for det, så meget betyder det heller ikke, Cool It Down, og for resten er der masser af (andre) blå øjne i verden, og som regel lykkes det al-

ligevel ikke, og vi har prøvet så mange gange før, og det gør bare ondt.

De Dæmoniske er Andy Warhols børn: De er apatiske. Det kan ske eller ikke ske. O. K., men de skal i hvert fald ikke risikere noget — fremfor alt ikke følelser. Min Skat, siger de: Der er for meget besvær med dig.

VEL, KUNNE MAN så sige: Hvis 50ernes rock-kærlighed stod på dansegulvet eller føjtede rundt på solstranden, hvis 60ernes skjulte sit madonnafjes i sidegangen eller vendte ansigtet bort i taxaen — så sidder 70ernes i en tveytetyd transvestit-salon af et livløst live-show, åbenlyst, men tæt tillukket.

Måske kunne man så sige, at de tre generationer i rock-musikkens kærlighedsopfattelse er tre faser af en udvikling. Sådan, at den første generation var den der erotisk var født i og levede i ufrihed, og derfor reagerede atavistisk, ubeagtigt, at den anden generation var den der fik friheden og følgelig flippede ud over hele spektret, som man gør når man pludselig får meget på en gang (ikke noget ondt i det) — mens den tredje måske er den, der altid har haft friheden og måske er blevet dovne og overmætte af den, ganske som folk der har for meget for let kommer til at påskønne det for lidt eller gøre for lidt for det.

Og stemmer det ikke meget godt med historien, med 50ernes Marilyn Monroe og Kinsey-rapporter, 60ernes porno-frigørelse — og 70ernes kønsrollediskussion og diffusion?

Jo, det synes jeg — selv om det naturligvis alt sammen bare er noget, jeg kom til at tænke på forleden, nu mens vi venter på fjerde generation af rock, som forhåbentlig har opsamlet alle erfaringerne, så vi endelig får den generation af mænd, for hvem kvinden endelig også er blevet søster, kammerat, ven, partner, lige — ud over at være elskerinde, og som netop derfor også vil være det så uendeligt meget mere.

AF DAN TURÈLL